

Quick Scan natuurwaarden

Overveerpolder

Oegstgeest

Opdrachtgever : gemeente Oegstgeest
Rapporteurs : J. Huizer, R. v.d. Kuil & A. van der Meulen
Status : definitief
Datum : 25 februari 2008

Stichting CREX
Boekenburglaan 54
2215 AE Voorhout
06-14690980
info@crex-advies

Inhoud

1.	Beoordeling mogelijke effecten op flora en fauna	1
1.1	Achtergrond, aanleiding en doel van het onderzoek	1
1.2	Gebiedsbeschrijving	1
1.3	Beoordelingskader	2
1.4	Werkwijze	4
2.	Beschrijving actuele natuurwaarden	5
2.1	Vaatplanten	6
2.2	Insecten en andere ongewervelde dieren	7
2.3	Vissen	7
2.4	Amfibieën	8
2.5	Reptielen	8
2.6	Vogels	9
2.7	Zoogdieren	10
3.	Discussie	10
4.	Conclusie	12
5.	Literatuur	13

1. Beoordeling mogelijke effecten op flora en fauna

1.1 Achtergrond, aanleiding en doel van het onderzoek

De gemeente Oegstgeest heeft plannen om in de Overveerpolder een sportterrein aan te leggen om aan de toenemende vraag in de gemeente te voldoen. Uitvoering van dit plan kan een effect hebben op eventueel aanwezige beschermde planten en diersoorten.

Dit onderzoek is uitgevoerd om te beoordelen of er voor de herinrichting van het gebied dusdanige effecten kunnen optreden voor beschermde planten en diersoorten, dat daarvoor een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd.

In 2006 heeft Royal Haskoning een Ecologische en landschappelijke quickscan uitgevoerd naar twee mogelijke locaties voor de sportvelden: Invliegfunnel en Overveelpolder. Daarbij is niet specifiek onderzocht of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk was. Er zijn echter wel inschattingen gemaakt. Bij de soortgroepen waarop die inschattingen van toepassing zijn, worden ze in het voorliggende rapport besproken.

1.2 Gebiedsbeschrijving

Het in het kader van het onderzoek te inventariseren terrein ligt tussen de Haarlemmertrekvaart en de Abtspoelweg en is in het zuiden begrenst door bebouwing (zie figuur 1).

Figuur 1: Begrenzing van het plangebied (Bron Google Earth).

1.3 Beoordelingskader

Het terrein ligt niet in of nabij Natura2000-gebied of een beschermd of staatsnatuurmonument. Het gebied maakt geen deel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur, maar grenst aan de ecologische verbinding die vanaf het vliegveld Valkenburg, langs Rhijngeest, Endegeest, Oud Poelgeest richting de Kagerplassen loopt. In het Streekplan Zuid-Holland West is deze verbinding als Groene verbinding ingetekend op de oostelijke oever van de Haarlemmer Trekvaart.

In het gebied kan wel de soortbescherming op grond van de Flora- en Faunawet (hierna te noemen: Ffwet) en de Vogel- en Habitatrichtlijn aan de orde zijn.

Volgens de Ffwet (art. 4.1) zijn alle van nature op het Europese grondgebied van de Lid-Staten van de Europese Unie voorkomende soorten zoogdieren, vogels, amfibieën en reptielen als beschermde inheemse diersoorten aangemerkt. Daarnaast is deze bescherming van toepassing op een beperkt aantal vissen, insecten, weekdieren en planten. De wet regelt de voorwaarden waaronder beschermde soorten eventueel verstoord, verjaagd of zelfs gedood mogen worden.

Hoewel het beschermingsregime varieert, zijn in de praktijk nagenoeg alle vogels, zoogdieren en amfibieën wettelijk beschermd via de Ffwet. Op 23 februari 2005 is het 'besluit houdende wijzigingen van een aantal algemene maatregelen

van bestuur in verband met wijzigingen van art 75 van de Ffwet en enkele andere wijzigingen' (veelal kortweg aangeduid als AMVB art 75 Ffwet) van kracht geworden. In deze AMVB wordt onderscheid gemaakt in drie beschermingsniveau's. In de brochure "Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten" heeft het ministerie van LNV drie tabellen gepubliceerd, waarin de soorten zijn ingedeeld naar het beschermingsregime waar ze onder vallen.

Beschermingsregimes van de Ffwet

Het laagste beschermingsniveau is van toepassing op de meer algemeen voorkomende soorten en hiervoor geldt een algehele vrijstellingsregeling; ten aanzien van deze soorten geldt wel de algemene zorgplicht als bedoeld in art. 2 van de wet. Deze soorten staan in tabel 1, AMVB art 75 Ffwet.

Voor het tweede beschermingsniveau geldt voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstellingsregeling mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Zonder gedragscode is bij het overtreden van verboden uit de Ffwet voor dit niveau een ontheffing als bedoeld in art 75 van de Ffwet nodig. Een ontheffingsaanvraag voor soorten van dit beschermingsniveau wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Soorten die onder dit beschermingsniveau vallen staan in tabel 2, AMVB art 75 Ffwet.

Op het hoogste beschermingsniveau geldt het vereiste van een ontheffing voor alle activiteiten die niet zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang,
- 2) er is geen alternatief,
- 3) doet geen afbreuk aan de gunstige instandhouding van de soort.

Soorten die onder dit beschermingsniveau vallen staan in tabel 3, AMVB art 75 Ffwet. Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets.

Voor vogels geldt, dat het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten en het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren verboden is. Voor ruimtelijke ingrepen kan hiervoor ontheffing worden verkregen. Vogelsoorten zijn niet in deze tabellen bij AMVB art 75 Ffwet opgenomen. Voor alle vogelsoorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet, voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is een ontheffing nodig. Tot zover is het beschermingsniveau voor vogelsoorten gelijk aan dat voor de soorten in tabel 2. Een ontheffingsaanvraag voor andere activiteiten dan hierboven genoemd wordt voor vogelsoorten echter onderworpen aan de uitgebreide toets, die voor de soorten van tabel 3 geldt.

Rode-lijst-soorten

Naast de status als beschermde soort op grond van de Ffwet kunnen soorten ook op een zogenaamde rode lijst staan omdat ze (zeer) zeldzaam of (ernstig) bedreigd zijn. Uit een oogpunt van zorgvuldig en duurzaam beheer is het gewenst ook die soorten waar mogelijk te ontzien en hiervoor mitigerende maatregelen te treffen. In het advies zal daar op ingegaan worden.

1.4 Werkwijze

Het uitgevoerde onderzoek is een Quick Scan; hierbij wordt het gebied doorkruist en onderzocht op de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden op 23 augustus. De periode waarin dit is gebeurd is redelijk geschikt voor het kunnen vaststellen van wettelijk beschermde soorten uit de meeste taxonomische groepen, maar het is niet uit te sluiten dat met deze opname soorten gemist worden of zich in een latere periode alsnog vestigen. Voor vogels geldt dat het onderzoek te laat heeft plaatsgevonden om broedterritoria vast te stellen. Voor vissen is de onderzoeksperiode een goede periode geweest om de aanwezigheid van de verschillende soorten vast te stellen.

In het kader van een andere onderzoeksopdracht, naar de biodiversiteit binnen de gemeente Oegstgeest als geheel heeft CREX ecologisch-juridisch advies de Overveerpolder eveneens bezocht. Deze bezoeken vonden plaats op 4 november 2006 (tijdens dit bezoek is vooral gekeken naar vissen), op 18 juli 2007 (waarbij vooral is gekeken naar vissen, amfibieën en overige waterdieren) en op 4 augustus 2007 (waarbij vooral is gekeken naar vogels en planten).

Om een indruk te geven van de ecologie van het terrein is behalve aan beschermde en bijzondere soorten ook aandacht besteed aan niet beschermde en algemene soorten. Omdat beschermde soorten niet op zichzelf staan, maar onderdeel uitmaken van het ecosysteem kan informatie over niet beschermde soorten indicatief zijn voor de mogelijkheid dat in het gebied beschermde soorten voorkomen.

In het kader van een quick scan is het bij aangetroffen groene kikkers niet altijd mogelijk vast te stellen om welke soorten van het groene kikkercomplex het gaat. Op grond van de verspreidingsgegevens van RAVON (www.ravon.nl) is niet waarschijnlijk dat de zwaarst beschermde soort, de Poelkikker in het onderzoeksgebied voorkomt. De Middelste groene kikker en de Meerkikker hebben beiden een lagere beschermingsstatus (tabel 1, art. 75 Ffwet), zodat in het kader van dit onderzoek minder relevant is om welk van de twee soorten het gaat.

De potentiële geschiktheid van gebieden voor beschermde soorten is belangrijker naarmate de periode tussen de quick scan en het uitvoeren van de werkzaamheden langer duurt.

Voor het vaststellen van de aanwezigheid van plantensoorten is gebruik gemaakt van visuele waarnemingen. Bij dieren is zowel gekeken naar fysieke aanwezigheid van de dieren als naar sporen (in de vorm van molshopen, muizengangen, uitwerpselen, braakballen e.d.). Bovendien is geluisterd naar geluiden van amfibieën, vogels en zoogdieren. Voor het onderzoek naar de fauna in de watergangen (waterinsecten, amfibieën, vissen) is gebruik gemaakt van een schepnet (de sloten zijn op ca 12 plaatsen bemonsterd). Verder is naar amfibieën gezocht, door op het terrein liggende grotere voorwerpen (planken, boomstammen, stukken vloerbedekking etc.) op te tillen en eronder te kijken. Van het gebruik van het gebied door vleermuizen zijn de op het terrein aanwezig bouwsels van dichtbij en van binnen onderzocht. Hiernaast is de aanwezigheid van deze dieren in het gebied ook met batdetectors onderzocht.

2. Beschrijving actuele natuurwaarden

Gegevens natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:093 / Y:466								* Legenda
Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*	
Vaatplanten	3			3	goed	-	1991-2006	FF = Flora- en faunawet lijst 1 / lijst 2+3
Mossen			0	0	goed		1996-2006	H/V = Habitatrichtlijn (alleen bijlage 1 en 2) of Vogelrichtlijn
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006	RL = Rode Lijst
Paddestoelen					slecht		1991-2006	(#) = tevens meetnetgegevens verzameld.
Zoogdieren	1				slecht	51-100%	1996-2006	Volledigheid onderzoek: Hiermee wordt aangegeven of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep. Een toelichting op deze categorieën kunt u vinden onderaan deze rapportage.
Broedvogels		31		2	slecht	0%	1995-2006	Actualiteit: per groep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen.
Watervogels		33			matig	0%	96/97-03/04	
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006	
Amfibieën					niet onderzocht		1992-2006	
Vissen					niet onderzocht		1992-2006	
Dagvlinders					redelijk	51-100%	1995-2006	
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005	
Libellen					matig		1992-2006	
Sprinkhanen					redelijk		1992-2006	
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006	

Tabel 1: Gegevens Natuurloket (januari 2007)

Figuur 3: Het kilometerhok waarvan het plangebied deel uitmaakt en waarop de Tabel 1 opgenomen gegevens van Natuurloket van toepassing zijn (bron: Natuurloket).

Het onderzoeksgebied ligt in kilometerhok 093-466. **De oppervlakte van het onderzoeksgebied is relatief klein ten opzichte van het kilometerhok (ca. 5%). Bovendien ligt in hetzelfde kilometerhok op ca 300 meter afstand van de Overveerpolder het gebied Oud Poelgeest. Dit laatste gebied herbergt relatief hoge natuurwaarden. De kans dat gegevens van het natuurloket (www.natuurloket.nl) geen betrekking hebben op de**

Overveerpolder is dus groot. In tabel 1 zijn de aantallen rode-lijst-soorten en beschermde soorten per kilometerhok weergegeven.

2.1 Vaatplanten

Vegetatiebeschrijving per biotoop

De weilanden en bermen zijn begroeid met vegetatie die kenmerkend zijn voor voedselrijke en ontwaterde biotopen. De vegetatie is weinig gevarieerd en de potentie voor zeldzame soorten is uiterst gering. De slootkanten van de sloten tegen de Haarlemmertrekvaart aan zijn begroeid met een dichte begroeiing van Riet. De weilanden kenmerken zich door een korte grasmatten die relatief zwaar begraasd is; een aantal mensen laat daar hun hobbydieren (koeien, schapen en geiten) grazen. De volkstuintjes in het zuiden van het gebied zijn veelal aangeplant met siergewassen.

Gegevens Natuurloket

Tabel 2. Aantallen beschermde en rode-lijst-soorten volgens Natuurloket

	093-466
RL Vaatplanten	3
FF Vaatplanten	3

RL = Rode lijst, FF = beschermde soort Flora- en faunawet tabel 1 (AMVB art 75 Ffwet)

Volgens het Natuurloket komen drie beschermde plantensoorten in het kilometerhok voor. Het betreft soorten uit tabel 1 (AMVB art 75 Ffwet). De kans is groot dat het soorten uit Landgoed Oud Poelgeest betreft. Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling van een gebied een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Ffwet er hoeft dus geen ontheffing voor aangevraagd te worden.

Potenties voor beschermde plantensoorten

Over het algemeen geldt, dat beschermde plantensoorten groeien onder bijzondere omstandigheden. Daardoor zijn ze zeldzaam geworden en daarom zijn ze beschermd. De omstandigheden in de Overveerpolder zijn voor de meeste beschermde soorten niet geschikt. De omstandigheden zijn mogelijk geschikt voor de zwanebloem en de dotterbloem. Ook dit zijn soorten uit tabel 1 (AMVB art 75 Ffwet), waarvoor dus geen ontheffing behoeft te worden aangevraagd. Het voorkomen of de vestiging van zwaardere beschermde planten, waar een ontheffing voor aangevraagd zou moeten worden, is bij gelijkblijvende omstandigheden in dit gebied dus niet te verwachten.

Langs de Haarlemmertrekvaart en de Abtspoelweg en op de volkstuintjes zijn een aantal houtige gewassen uitgegroeid tot bomen. Bij een evt. kap van deze bomen kunnen er bepalingen van de Boswet en evt. kapverordeningen van kracht zijn.

Veldwaarnemingen

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen.

2.2 Insecten en andere ongewervelde dieren

In het gebied zijn alleen algemeen voorkomende insecten waargenomen, zoals het lantaarntje (een waterjuffersoort) en de atalanta (een vlindersoort). Deze soorten zijn niet beschermd.

Gegevens Natuurloket

Bij Natuurloket zijn gegevens bekend over enkele insectengroepen. Binnen die groepen zijn echter geen beschermde soorten aangetroffen in het kilometerhok.

Gegevens Provincie Zuid-Holland

Volgens de Brochure "Beschermd planten en dieren in Zuid-Holland" van de Provincie Zuid-Holland komen er geen beschermde ongewervelden voor in de Overveerpolder.

Conclusie

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten ongewervelde dieren aangetroffen. Ook uit andere bronnen blijkt niet dat in het plangebied beschermde ongewervelden voorkomen. Het plangebied heeft geen bijzondere kwaliteiten, zodat het niet aan de eisen die beschermde ongewervelde dieren aan hun leefomgeving stellen voldoet.

Het is niet aannemelijk dat beschermde soorten vlinders, libellen of andere ongewervelde diersoorten in het projectgebied leven, of zich binnen enkele jaren in het gebied zullen vestigen.

2.3 Vissen

Slechts een deel van de in Nederland voorkomende vissoorten is beschermd. Van die beschermde vissen komen maar een paar soorten in het westen van Nederland voor. Ook van de vissoorten die op de Rode Lijst Vissoorten staan, komen er maar een paar in het zoete water van West Nederland voor.

Veldonderzoek

Tijdens het veldonderzoek is alleen de 10-doornige stekelbaars aangetroffen. Verdere gegevens zijn er niet en gezien de kwaliteit en de breedte van de sloten komen er ook geen andere vissen voor.

Gegevens Natuurloket

Bij Natuurloket zijn geen gegevens over vissen in het gebied of de omgeving bekend.

Inschatting Haskoning

In de Quicksan wordt ingeschat dat in het gebied de kleine modderkruiper en bittervoorn kunnen voorkomen. Deze soorten zijn tijdens het veldonderzoek niet aangetroffen.

Discussie en conclusie

Er zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen. Aan de vegetatie is te zien dat het water in de sloten zeer voedselrijk is. Bovendien zijn de veel sloten door een dikke baggerlaag zeer ondiep geworden. Deze omstandigheden zijn niet geschikt

voor beschermde vissoorten. Het is dus ook niet aannemelijk dat er beschermde vissoorten in het gebied voorkomen of op korte termijn gaan voorkomen.

2.4 Amfibieën

Alle in Nederland voorkomende amfibieën zijn beschermd. Verschillende soorten vallen onder verschillende beschermingsniveaus. Het beschermingsniveau voor de aangetroffen soorten wordt in de onderstaande tekst vermeld.

Veldonderzoek

Tijdens het veldonderzoek is in het gebied de groene kikker gehoord. Volgens mensen die daar hun hobbydieren laten grazen, komen in de sloten gelegen aan de Abtspoelweg kleine watersalamander en gewone padden voor. Het voorkomen van de bruine kikker is waarschijnlijk. Gezien het terrein is het voorkomen van de rugstreeppad onwaarschijnlijk. De aangetroffen en andere waarschijnlijke voorkomende amfibieën zijn opgenomen in tabel 1, AMVB art 75 Ffwet. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling.

Gegevens Natuurloket

Bij Natuurloket zijn alleen gegevens over amfibieën in het gebied of de omgeving bekend uit bijlage 1 van de Ffwet. Dit zijn naar alle waarschijnlijkheid de groene en bruine kikker en de gewone pad.

Gegevens Provincie Zuid-Holland en RAVON

Uit de beschikbare gegevens blijkt niet dat de rugstreeppad in de Overveerpolder voorkomt. Het habitat is ook niet geschikt voor de rugstreeppad, zodat ook niet verwacht wordt dat de rugstreeppad zich in de nabije toekomst zich daar gaat vestigen.

Inschatting Haskoning

Volgens Haskoning zijn uit de nabije omgeving oude waarnemingen van de rugstreeppad bekend. Tijdens de veldbezoeken zijn geen rugstreeppadden aangetroffen. Ook is tijdens de veldbezoeken gebleken dat de omstandigheden in het gebied niet geschikt zijn voor deze soort. De rugstreeppad is een pioniersoort, die wordt aangetrokken door kale en open grond. Dergelijke omstandigheden doen zich meestal tijdelijk voor (bijvoorbeeld tijdens graafwerkzaamheden). Als de grond daarna weer bedekt raakt met een dichte begroeiing, verdwijnen de rugstreeppadden weer.

Discussie en conclusie

De sloten grenzend aan de weilanden vormen voor de groene kikker, de bruine kikker, de gewone pad en (waarschijnlijk) de kleine watersalamander een redelijk voortplantingshabitat door de plaatselijke dichte plantengroei en het landschap. Andere amfibieën zijn in het gebied niet te verwachten. Er is geen reden om aan te nemen dat de rugstreeppad in het gebied voorkomt.

2.5 Reptielen

In het gebied zijn geen reptielen aangetroffen. Gelet op de verspreidingsgegevens van reptielen (zie www.ravon.nl en bijlage 1) en op de eisen die reptielen aan hun omgeving stellen, is het niet aannemelijk dat in dit gebied reptielen voorkomen.

Gegevens Natuurloket

Bij Natuurloket zijn geen gegevens over reptielen in het gebied of de omgeving bekend.

2.6 Vogels

In het gebied is de waterhoen aangetroffen. Tijdens een veldbezoek in het kader van de inventarisatie van de biodiversiteit van Oegstgeest als geheel is een fuut in het gebied waargenomen. Ook is in een van de sloten in het weidegebied een leeg meerkoetennest aangetroffen.

De dichte bosachtige beplanting van de volkstuintjes met dichte ondergroei is zeer geschikt als broedgebied en leefgebied voor zangvogels.

Alle vogels vallen onder hetzelfde beschermingsregiem (zie paragraaf 1.3). In de praktijk komt het er meestal op neer dat nesten tijdens de broedtijd niet verstoord mogen worden.

In de schuren zijn geen aanwijzingen aangetroffen voor het gebruik ervan als schuilplaats of broedplaats door uilen of boerenzwaluwen (op deze laatste mogelijkheid wees Haskoning in haar Quicksan).

Gegevens Natuurloket

In de onderstaande tabel zijn de aantallen beschermde vogelsoorten en vogelsoorten van de rode lijst, die volgens Natuurloket in het gebied en de omgeving voorkomen weergegeven.

	093-466
FF23 Broedvogels	1
FF23 Watervogels	12

RL = Rode lijst, FF23 = beschermde soort Ffwet tabel 2 of 3 (AMVB art 75 Ffwet). Overige groepen zijn niet onderzocht.

Door natuurloket is 1 soort broedvogel en 12 soorten watervogels in het kilometerhok geregistreerd. Ongetwijfeld heeft dit te maken met de aanwezigheid van groter water in het kilometerhok. Het weidegebied vormt voor weidevogels geen geschikt broedbiotoop. De volkstuintjes vormen een geschikt broedbiotoop voor algemene soorten zangvogels, zoals Koolmees, Huismus, Spreeuw en Ekster. Er zijn geen broedgevallen vastgesteld, maar het is zeer aannemelijk dat vogelsoorten in het gebied broeden.

Zoals in paragraaf 1.3 is beschreven, vallen broedvogels deels onder het regime voor soorten van tabel 2 en deels onder dat voor soorten van tabel 3. In het algemeen geldt echter in de praktijk voor de meeste soorten dat geen ontheffing nodig is, indien buiten de broedtijd wordt gewerkt (dus grofweg voor 15 maart en na 15 juni),

2.7 Zoogdieren

In het gebied zijn molshopen aangetroffen. Voor de mol (tabel 1, AMVB art 75 Ffwet) geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Ffwet.

Met de batdetector zijn boven het water de meervleermuis en de watervleermuis foeragerend aangetroffen. Bovendien is bekend dat het Oegstgeesterkanaal een trekroute is voor de meervleermuis (Quickscan Haskoning en Inventarisatie biodiversiteit Oegstgeest CREX).

Boven de Overveerpolder zelf zijn geen vleermuizen waargenomen.

Gegevens Natuurloket

De soorten zoogdieren van tabel 2/3 van de Ffwet die volgens Natuurloket in het kilometerhok waar het gebied in ligt voorkomen zijn vleermuizen.

Gegevens Provincie Zuid-Holland

Volgens de Brochure "Beschermden planten en dieren in Zuid-Holland" van de Provincie Zuid-Holland bevindt zich in het kilometerhok waarin het plangebied zich bevindt een kraamkolonie van een of meerdere vleermuissoort(en), die bomen bewoont. In de overveerpolder is de kwaliteit van de omgeving niet voldoende voor kraamkolonies.

Discussie en conclusie

Het is niet aannemelijk dat zich in de Overveerpolder kraamkolonies of verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden. In het gebied zijn namelijk geen gebouwen of bomen aanwezig die daar geschikt voor zijn. Mogelijk foerageren enkele soorten vleermuizen in het plangebied. Het gaat dan met name om de houtwal langs de Abtspoelweg en de beboste randen van de volkstuinen, die geschikt zijn als foerageergebied en migratieroute voor de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger.

De aanleg van sportvelden in de Overveerpolder zal een verwaarloosbaar effect hebben op de lokale populaties vleermuizen. Het gebruik van sportvelden gaat echter gepaard met het gebruik van lichtmasten. Deze zullen ook buiten het gebied effect hebben. De Haarlemmertrekvaart fungeert als foerageergebied en vliegroute voor de watervleermuis en de meervleermuis. Juist het gedeelte van de Haarlemmertrekvaart bij de Overveerpolder is van essentieel belang voor deze soorten, omdat het een kruispunt van waterwegen en dus van vliegroutes is.

Licht heeft een versturende invloed op beide soorten.

Verder is het plangebied alleen geschikt voor zeer algemene zoogdieren (zoals de egel en de veldmuis) verwacht, waarvoor een algehele vrijstelling geldt. In het gebied worden verder alleen zeer algemene zoogdieren (zoals de egel en de veldmuis, beiden tabel 1, AMVB art 75 Ffwet) verwacht, waarvoor een algehele vrijstelling geldt.

3. Discussie

In het onderzochte gebied zijn diersoorten aangetroffen die volgens de Ffwet beschermd zijn.

Voor **vogelsoorten** geldt dat nesten en vaste verblijfplaatsen beschermd zijn. In het projectgebied zijn geen vogelsoorten (of nesten daarvan) aangetroffen die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren. Ook zijn geen vogelsoorten aangetroffen die gebruikmaken van vaste verblijfplaatsen. Wanneer de werkzaamheden buiten de broedtijd (verschilt per soort, maar grofweg van 15 februari tot 15 juli) worden gestart en voortduren tijdens de broedtijd, wordt voorkomen dat vogels in het gebied gaan broeden. In dat geval is geen ontheffing noodzakelijk. Indien het begin van de werkzaamheden toch binnen de broedtijd wordt gepland, kunnen voorafgaand aan de broedtijd maatregelen worden genomen waarmee wordt voorkomen dat vogels in het plangebied gaan broeden. Ook in dat geval is geen ontheffing noodzakelijk.

Indien op een of andere manier toch een of meer vogels in het gebied broeden en de werkzaamheden leiden tot het beschadigen, vernielen of verstoren van een of meer nesten, is daarvoor een ontheffing noodzakelijk. Dergelijke ontheffingen worden slechts bij uitzondering verleend.

Voor **vleermuizen** geldt dat een ontheffing nodig is, wanneer voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfsplaatsen of vaste vliegroutes en foerageergebieden die van essentieel belang zijn voor het voortbestaan van de lokale populatie worden vernield, verstoord of beschadigd. Bij het gebruik van lichtmasten worden meervleermuizen en watervleermuizen die het aangrenzende water gebruiken als vliegroute en foerageergebied verstoord. Voor het gebruik van lichtmasten is dus een ontheffing in het kader van de Ff-wet vereist. Als de ontheffing verleend wordt, zullen daar voorschriften aan verbonden worden. Daarbij kan gedacht worden aan een afscherming tussen de sportvelden en het water, bijvoorbeeld in de vorm van een houtwal.

De overige beschermde soorten die in het plangebied zijn aangetroffen (**bruine kikker, groene kikker, gewone pad, kleine watersalamander en mol**) vallen onder het laagste beschermingsregime (Tabel 1, art. 75 Ffwet). Doordat de herinrichting te omschrijven valt als 'ruimtelijke ontwikkelingen', geldt in dit geval een vrijstellingsregeling van de verbodsbepalingen uit de Ffwet. Voor deze soorten is dus geen ontheffing nodig.

Zorgplicht

Ten aanzien van alle in het wild levende planten en dieren, geldt wel de algemene zorgplicht als bedoeld in art. 2 van de wet. Dit houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Dit betekent dat redelijkerwijs alle maatregelen moeten worden genomen om onnodige verstoring en/of doden en verwonden van dieren c.q. vernietiging van (de vestigingsplaats van) planten te voorkomen.

Indien tijdens de werkzaamheden amfibieën worden aangetroffen, kan aan de zorgplicht worden voldaan door de dieren zo mogelijk te vangen en op een geschikte locatie in de omgeving weer vrij te laten. Amfibieën kunnen aangetroffen worden bij werkzaamheden aan of in watergangen en wanneer

grotere objecten (planken, boomstammen, bouwketen e.d.), waar de dieren onder schuilen of overwinteren, worden verplaatst.

Van de in het gebied voorkomende beschermde zoogdieren en vogels wordt verondersteld, dat zij zich bij bedreiging door de werkzaamheden (indien deze plaatsvinden buiten de broedtijd), zelf in veiligheid kunnen brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Vrijstellingen en ontheffingen worden alleen verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de desbetreffende soort (Art. 75 lid 4, Ffwet).

4. Conclusie

In het gebied komen geen beschermde planten- of diersoorten voor waarvoor een ontheffing van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet aangevraagd dient te worden ten behoeve van de aanleg van sportvelden.

Voor het gebruik van lichtmasten in de Overveerpolder is echter wel een ontheffing vereist van het verbod op het verstoren van de meervleermuis en de watervleermuis.

5. Literatuur

Heukels Flora van Nederland, R. van der Meijden, Wolters-Noordhoff Uitgeverij 1990

Ministerie van LNV, Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten.

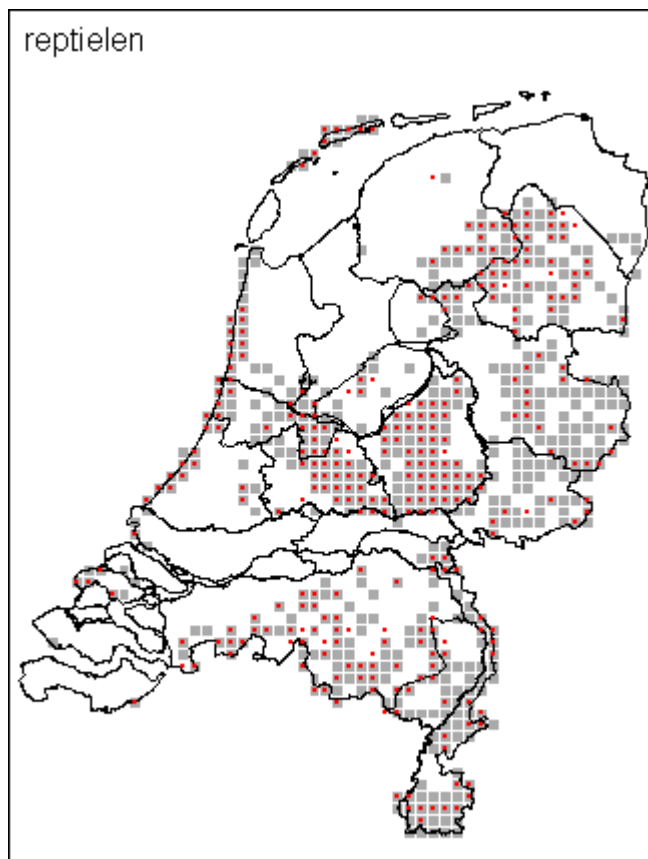
RAVON, www.ravon.nl, verspreidingsgegevens.

Roelf Pot,
Veldgids Water- en oeverplanten, KKV Uitgeverij 2003

Provincie Zuid-Holland, brochure Beschermde planten en dieren in Zuid-Holland

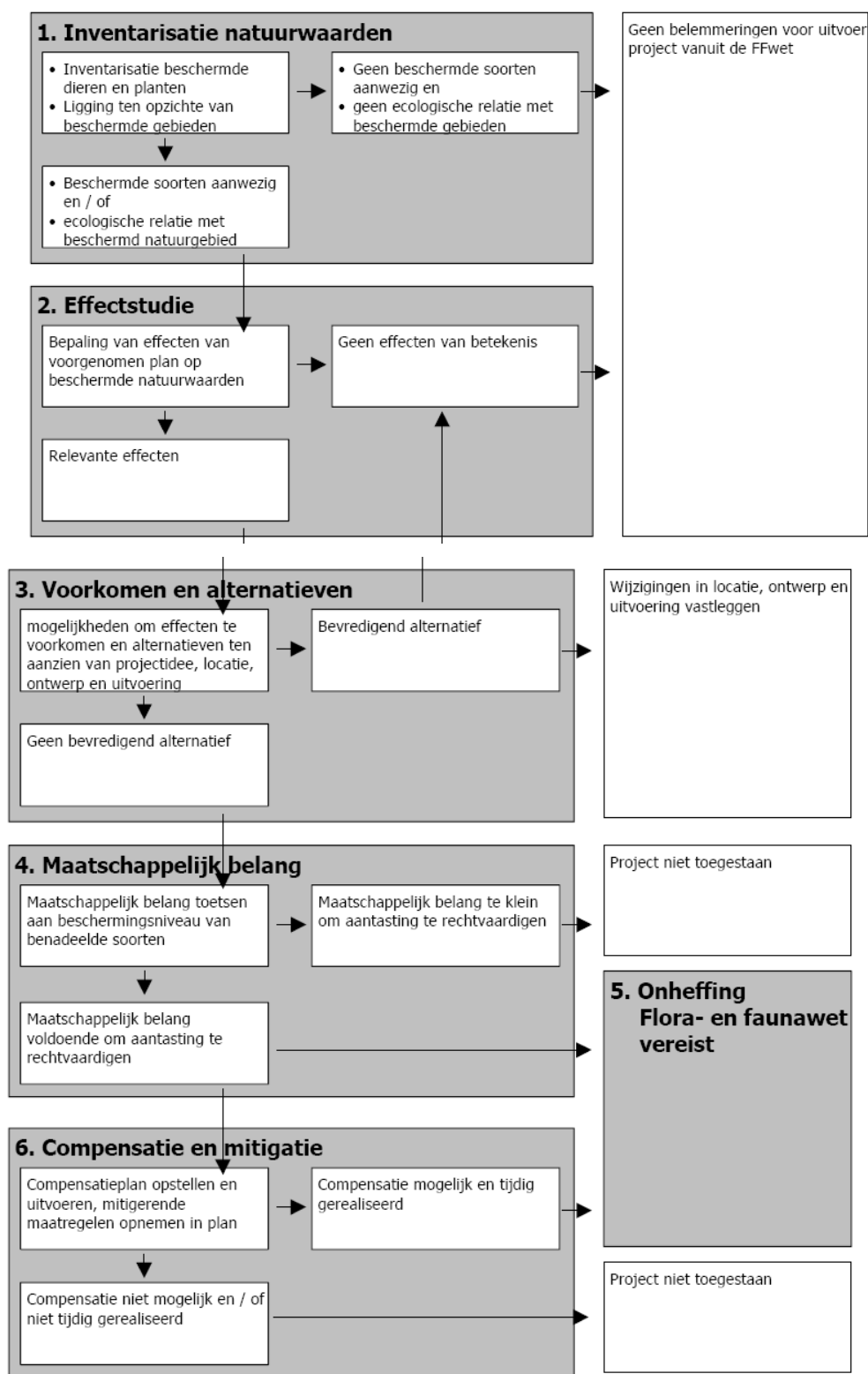
Stumpel en Strijbosch, Veldgids Amfibieën en reptielen, KNNV uitgeverij 2006

Bijlage 1

Verspreidingskaart van reptielen in Nederland (bron: www.ravon.nl)

Stappenplan Flora- en faunawet beoordeling bij ruimtelijke planvorming

bron: ondernemen en de Flora- en Faunawet, Ministerie van LNV

Bijlage 3: Vindplaatsen op internet van enkele belangrijke publicaties met betrekking tot de toepassing van de Ff-wet.

De praktische toepassing van de Ff-wet bij werkzaamheden in het veld, bijvoorbeeld ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling van een plangebied wordt beschreven in de LNV brochure "Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!" uit 2005. Deze is onder andere te vinden op de website van Postbus 51:

<http://bestel.postbus51.nl/content/pdf/14BR2005G016.pdf>

Verder behandelt de LNV Brochure "Ondernemen en de Flora- en faunawet" uit 2003 de toepassing van de Ffwet bij ruimtelijke planvorming. Deze brochure stamt van voor de AMvB art. 75 Ffwet, waardoor hij deels is achterhaald.

<http://www.natuurloket.nl/docs/ondernemen%20en%20ff-wet.pdf>

De Flora- en faunawet is te vinden op:

http://www.st-ab.nl/wetten/0087_Flora-_en_faunawet.htm